

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Савицька Наталія Валентинівна, 1981 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2005 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка справ за спеціальністю «Правознавство», працює на посаді судді Сумського окружного адміністративного суду, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Право.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Сумського державного університету, м. Суми від «19» грудня 2024 року № 1234-I, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Анатолій Куліш, доктор юридичних наук, професор,
директор Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

Рецензентів –

Валерія Миргород, доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного, господарського права та
фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету

Марія Колеснікова, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного, господарського права та
фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету

Офіційних опонентів – Євген Соболев, доктор юридичних наук, професор,
ректор Центральноукраїнського державного університету

Ольга Косиця, доктор юридичних наук,
головний науковий консультант з питань
економічного розвитку та фінансової політики
дослідницької служби Верховної Ради України

на засіданні «18» лютого 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Наталії Савицькій на підставі публічного захисту дисертації «Внутрішня незалежність судді адміністративного суду як засада здійснення адміністративного судочинства в Україні» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Сумському державному університеті Міністерства освіти і науки України, міста Суми.

Науковий керівник Катерина Янішевська, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства Сумського державного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, який містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 08 «Право». Дисертація оформлена згідно з вимогами, встановленими Міністерством освіти і науки України. Максимальний та мінімальний обсяг основного тексту дисертації відповідає освітньо-науковій програмі закладу відповідно до специфіки галузі знань 08 «Право» та спеціальності 081 «Право». Вимоги пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової

установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано.

Здобувачка має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття в зарубіжному фаховому виданні та 4 публікації у збірниках матеріалів конференцій відповідно до Вимог пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами) дотримано:

1. Савицька Н. В. Забезпечення внутрішньої незалежності суддів: порівняльний аналіз міжнародного досвіду та перспективи для України. *Право. UA*. 2023. № 1. С. 268–273. DOI 10.32782/LAW.UA.2023.1.39. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

2. Савицька Н. В. Принцип внутрішньої незалежності судді: ступінь впровадження в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 384–387. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.65>. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

3. Savytska N. V. The role of ethical safeguards in ensuring the implementation of internal independence of judges in Ukraine's administrative courts. *Право і суспільство*. 2023. № 6. С. 222–227. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.6.32>. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

4. Савицька Н. В. Реалізація засади внутрішньої незалежності суддів в Сполучених Штатах Америки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 329–331. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/81>. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

5. Савицька Н. В. Забезпечення внутрішньої незалежності суддів адміністративних судів: безпека та освіта. *Alfred Nobel University Journal of Law*. 2024. № 1 (8). С. 75–81. DOI: 10.32342/2709-6408-2024-1-8-8. Стаття у науковому фаховому виданні України категорії «Б».

6. Савицька Н. В. Сутнісні елементи незалежності суду: доктринальний аспект. *Актуальні проблеми приватного та публічного права* : матер. V Міжнародної наук.-практ. конф., присвяченої 94-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора О. І. Процевського (31 березня 2023 року). Харків, 2023. С. 553–555. Тези конференції.

7. Савицька Н. В. Змістовно-сутнісна характеристика внутрішнього переконання судді як принципу правосуддя. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 25–26 квітня 2023 р.) : у двох томах. Том 1. Академія Державної пенітенціарної служби. Чернігів : Академія ДПтС, 2023. С. 302–304. Тези конференції.

8. Савицька Н. В. Місце принципу внутрішньої незалежності судді у структурі принципів діяльності суду. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів* : матер. VII Міжн. наук.-практ. конф. (м. Суми, 18–19 травня 2023 року). Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 221–224. Тези конференції.

9. Савицька Н. В. Бангалорські принципи поведінки суддів як міжнародний стандарт у реалізації внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні. *Правовий вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі*. Сьомі юридичні читання : збірник тез доповідей Всеукраїнської щорічної науково-практичної дистанційної конференції (19 квітня 2024 року, м. Одеса). Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2024. С. 196–198. Тези конференції.

Наукові результати дисертації висвітлені у наукових публікаціях здобувача. Статті відповідають темі дисертації, обґрунтовують отримані наукові результати відповідно до мети статті, поставленого завдання та висновків, а також опубліковані не більше ніж одна стаття в одному випуску (номері) наукового видання. Усі статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier). Використання самоплагиату не виявлено.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні та висловили зауваження:

Куліш Анатолій Миколайович – голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету. Відзначив, що дисертантка приділила в роботі значну увагу зарубіжному досвіду у сфері суддівської незалежності та міжнародним стандартам, які вдало інтегровані та обґрунтовані шляхи адаптації до національних реалій. При цьому, в роботі на недостатньому рівні приділено увагу законодавчій базі в досліджуваній сфері та не визначені конкретні недоліки вітчизняного законодавства, що перешкоджають повній реалізації принципу внутрішньої незалежності суддів. Залишено поза увагою вплив ЗМІ та суспільного тиску на суддівську незалежність. Всі висловлені зауваження здебільшого носять характер побажання, а робота є завершеним науковим дослідженням та за всіма показниками відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Миргород Валерія Валеріївна – рецензент, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету. Внутрішня незалежність судді є ключовим елементом забезпечення справедливого та неупередженого правосуддя, що є фундаментальним для утвердження верховенства права та демократичних цінностей у суспільстві. Особливо гостро це питання постає у сфері адміністративного судочинства, де розглядаються спори між громадянами та органами державної влади, що вимагає від суддів високого рівня професіоналізму та внутрішньої стійкості. Дослідження набуває додаткової актуальності з огляду на необхідність гармонізації українського законодавства з європейськими та міжнародними стандартами у сфері судочинства. Дослідження Наталії Савицької спрямоване на заповнення існуючих прогалин у розумінні та реалізації принципу внутрішньої незалежності суддів адміністративних судів. При цьому, обмеження дослідження лише адміністративною спеціалізацією унеможливує цілісне бачення проблеми незалежності суддів в Україні. Недостатньо репрезентованим залишається вибір країн в аспекті дослідження зарубіжного досвіду. Недостатньо висвітлено вплив сучасних технологій та штучного інтелекту на реалізацію внутрішньої незалежності суддів. При цьому, дисертація не має ознак плагіату, порушення академічної доброчесності, ґрунтовно вирішує проблеми та завдання щодо питання внутрішньої незалежності судді адміністративного суду як засади здійснення адміністративного судочинства в Україні. Ґрунтовні зауваження відсутні. На зроблені раніше зауваження авторка надала коментарі та цілком точно відповіла на поставлені запитання. Наталія Савицька заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Колеснікова Марія Вікторівна – рецензент, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету. Судова система виступає ключовим механізмом захисту прав і свобод громадян, і саме від внутрішньої незалежності суддів залежить об'єктивність та неупередженість ухвалених рішень. Це питання є особливо важливим у контексті реформування судової системи України, яке триває в умовах загострення суспільної недовіри до судової влади та викликів, пов'язаних із корупційними практиками. Водночас внутрішня незалежність суддів є одним з основних критеріїв верховенства права, яке має вирішальне значення для демократичного розвитку країни та інтеграції в міжнародні правові структури. При цьому, в дослідженні недостатньо використано емпіричних даних, зокрема не

проаналізовано конкретні судові справи, де внутрішня незалежність суддів була порушена. Необґрунтовано який саме зарубіжний досвід було б доречно впровадити в Україні, з урахуванням вітчизняних особливостей побудови судової незалежності та принципів судочинства. Відсутні механізми притягнення до юридичної відповідальності за порушення внутрішньої незалежності суддів. За актуальністю визначеної проблеми та новизною отриманих результатів, обсягами, рівнем обґрунтувань та відповідністю поставленим завданням дисертація Савицької Наталії Валентинівни повністю відповідає вимогам затвердженим постановою Кабінету Міністрів України, а її авторка заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Соболь Євген Юрійович – опонент, доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету. Питання внутрішньої незалежності суддів адміністративних судів стає особливо важливим у контексті посилення тиску на судову владу з боку різних соціальних і політичних сил. Аналіз цього аспекту може дати корисні висновки для створення ефективних механізмів захисту суддів від неправомірного впливу та зміцнення інституційної стійкості судової системи. Необґрунтовано висновок Наталії Савицької щодо перспектив використання неповаги до суду як інструменту захисту незалежності суддів. Такий висновок має бути збалансованим з іншими міркуваннями дисертантками, зокрема свободи вираження поглядів і права осіб критикувати судову систему. В роботі занадто багато уваги приділено питанню адміністративно-правового статусу Служби судової охорони, яка має занадто опосередковане відношення до тематики дисертації. При цьому, недостатньо висвітлено питання правового статусу Громадської ради доброчесності та етичних стандартів забезпечення реалізації внутрішньої незалежності суддів адміністративного суду в Україні. Потребують особливого вивчення питання імплементації зарубіжного досвіду та обґрунтування підстав вибору країн до порівняння і адаптації позитивного досвіду. Принципові недоліки в роботі Савицької Наталія Валентинівни відсутні, а дисертація заслуговує на високу оцінку проведеного дослідження та отриманих результатів. Таким чином, дисертація відповідає вимогам, а авторка дисертаційної роботи – Савицька Наталія Валентинівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Косиця Ольга Олексіївна – опонент, доктор юридичних наук, головний науковий консультант відділу з питань економічного розвитку та фінансової політики дослідницької служби Верховної Ради України. Трансформаційні процеси в судовій системі актуалізують потребу в переосмисленні фундаментальних засад здійснення правосуддя, серед яких внутрішня незалежність судді посідає чільне місце. Вивчення цього питання може сприяти отриманню важливих теоретичних та практичних результатів для удосконалення нормативно-правової бази та інституційних механізмів, що гарантують незалежність суддів. Внутрішня незалежність судді є невід’ємним компонентом принципу верховенства права та ефективного функціонування демократичних інститутів. У дисертаційній роботі досліджено види незалежності суддів адміністративного суду, однак не розкрито питання співвідношення таких видів. Неналежно науково обґрунтована позиція Наталії Савицької щодо порушення принципу винесення рішення суддею на основні переконання, що відбувається на підставі порушення принципу незалежності суду. Потребують додаткового обґрунтування особливості реалізації абсолютного судового імунітету в аспекті внутрішньої незалежності судді. Видається недоцільним глибокий аналіз внутрішньої та зовнішньої незалежності, адже в більшості міжнародних правових актах дане розмежування не робиться. Незрозумілим залишається інноваційність висновків дисертантки щодо суддівської освіти. Разом з тим, вказані у відгуку побажання та зауваження носять виключно рекомендаційний характер, не зменшують її теоретичного значення та науково-практичної цінності і не впливають на загальну позитивну оцінку роботи. Отже, дисертаційна робота Савицької Наталії Валентинівни є самостійною закінченою науковою роботою, яка містить нове вирішення актуальних наукових завдань в сфері адміністративного судочинства в аспекті внутрішньої незалежності судді адміністративного суду в Україні. Дисертантка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Наталії Савицькій ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради Анатолій Куліш

(підпис)

